

Финален документ за ажурирање на ВU LRIC+ моделот за пресметка на големопродажните цени за завршување на СМС порака во мобилни комуникациски мрежи

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ
СКОПЈЕ

Број 1803 - 23/822
08.11.2013 година

Почитувани,

Агенцијата за електронски комуникации постапувајќи во согласност со член 48 став (1) од Законот за електронски комуникации (Службен весник на Република Македонија број 13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008, 83/2010, 13/2012, 59/2012, 123/2012 и 23/2013) и член 36 став (2) од Правилникот за нивото на деталност на информациите што ќе бидат објавени во референтните понуди за интерконекција и начинот на нивното објавување (Службен весник на Република Македонија број 154/2008, 40/2011) на трите оператори на јавни мобилни комуникациски мрежи како на оператори со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар за продажба на производи и услуги на големо - Пазар за завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи им наметна обврска висината на цените за интерконекција што ги нудат, да бидат базирани на трошоци како и им беше наметната и обврската за контрола на цени. Врз основа на обврската за контрола на цени и цени базирани на трошоци, во текот на 2011 год операторите доставија цени базирани на трошок врз основа на нивниот top down LRIC модел, кои Агенцијата ги одобри.

Врз основа на член 48 став 5 од ЗЕК, Агенцијата може да користи сметководствени методи кои се независни од оние кои ги користат операторите во врска со пресметката на трошоците за релевантните големопродажни производи и услуги. Согласно Правилникот за нивото на деталност на информациите што ќе бидат објавени во референтните понуди за интерконекција и начинот на нивното објавување, член 36 став 4 Агенцијата ќе ја користи LRIC методологијата со можност долгорочната предвидлива вредност на мрежните елементи неопходни за интерконекција да се пресметува користејќи ги како основа тековните трошоци на операторот. Агенцијата разви bottom-up LRIC+ методологија за пресметка на цените на регулираните големопродажни услуги во мобилна телефонија. Следствено на тоа Агенцијата завзеде став дека и цената на големопродажната услуга за завршување на СМС повици во мобилна мрежа треба да биде заснована на трошковно ориентираната bottom-up LRIC+ методологија наменета за цени на ефикасен оператор, поради што достави до операторите барање за податоци за ажурирање на моделот.

Имајќи ја во предвид LRIC методологијата како основа за пресметување на цени базирани на трошоци, принципите за развој на top-down LRIC и bottom-up LRIC методологите респективно, воедно и пристапот за моделирање на мрежната топологија (Greenfield Topology Vs Scorched Node Topology) во постапката на ажурирање на моделот се укажа потреба од податоци. Истите од страна на Агенцијата беа побарани од операторите на мобилни комуникациски мрежи. Од страна на трите оператори беа доставени податоците кои беа имплементирани при ажурирањето на моделот.

Bottom- up LRIC моделот, развиен од страна на Агенцијата во соработка со Делоите се базира на мрежни инженерски модели кои користат најнова технологија на ефикасен начин, која како краен резултат пресметува цена за предложените услуги во јавни мобилни комуникациски мрежи која го одразува LRIC+ на разумно ефикасни оператори на пазарот. Методологијата врз

основа на која истиот е развиен е детално образложена во Извештајот за развој на Bottom-Up LRIC модел за започнување и завршување на повици и SMS во мобилните мрежи во РМ.

Резултатите од развиениот bottom up LRIC+ модел за пресметка на цената за услугата за завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи се базираат на следното:

○ **Пазарно учество по бројот на претплатници**

Пазарното учество се пресметува на база на бројот на претплатници врз основа на податоци од доставените квартални извештаи на операторите од минатите години. Базна година за пресметка на пазарното учество по бројот на претплатници на трите оператори е 2012, односно бројот на претплатници доставени во кварталните извештаи за обезбедување на јавни мобилни комуникациски мрежи и/или услуги за Q1, Q2, Q3 и Q4 2012 година.

○ **Развојот на пазарот во целина**

Имајќи го во предвид бројот на претплатници (2.235.460, состојба 31.12.2012 година) и стапка на пенетрација од 108,52% се претпоставува дека пазарот е заситен и не е многу веројатно еnormно да расте во блиска иднина. Од тие причини не е моделиран развој на пазарот во поглед на зголемување на бројот на претплатници.

○ **Еластичност на побарувачката и обемот на примени пораки од други мобилни мрежи**

При моделирањето не е зададена еластиност на побарувачката, односно моделот се базира на обемот на пораки од 2012 година со очекување дека бројот на пораки ќе биде стабилен со благ пораст што би придонело до намалување на трошоците кај сите мобилни оператори.

○ **Потеклото на трошоците и нивното надоместување**

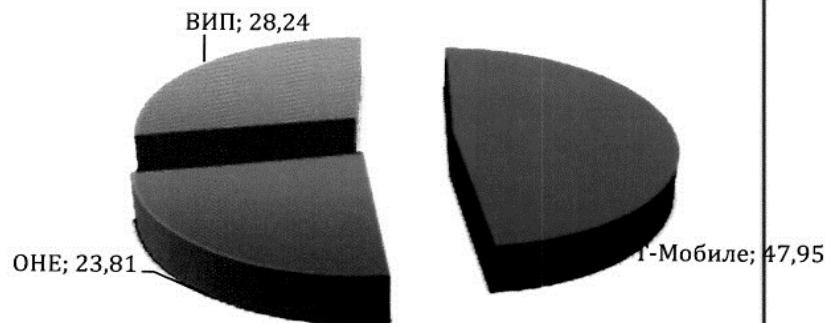
Трошоците потекнуваат од ВНТ сообраќајот (Busy Hour Traffic) односно мрежата е моделирана да поддржи максималниот сообраќај со определена оцена на услуги (Grade of Service). Надоместувањето на трошоците се базира на актуелниот сообраќај односно расположливите ресурси кои се употребени во зависност од причината за која тие се набавени.

○ **LRIC +.**

Мрежата е моделирана на принципот мрежа за покривање.

Во моделот е користена стапка од 14,00% пондерирана просечна цена на капиталот (WACC). При анализа на видот на трошоците констатирано е големо учество на фиксните трошоци во вкупните трошоци.

При ажурирањето на моделот се земени предвид податоци за 2012 година. Пазарното учество по бројот на активни претплатници е прикажано во графиконот:

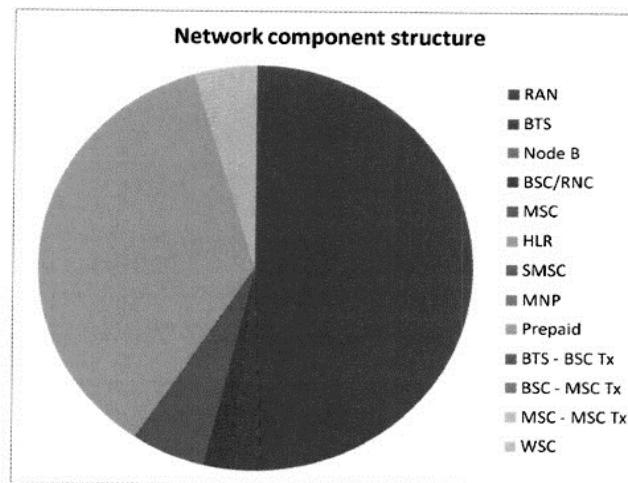


Графикон 1: Број на претплатници (состојба 31.12.2012 година)

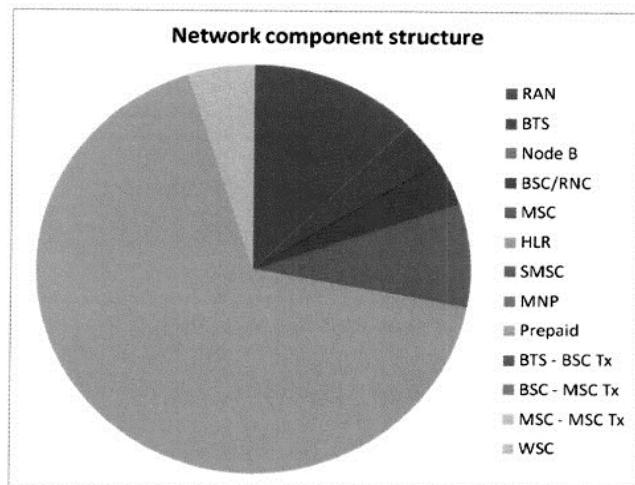
Базирано на анализата на сензитивност, Агенцијата предлага симетрични цени за завршување на СМС порака во јавни мобилни комуникациски мрежи за сите три мобилни оператори во Р.Македонија. Со оглед на драстично повисоките цени кои владеат на пазарот, а кои не кореспондираат на реалните трошоци, Агенцијата предлага моментална примена на пресметаната цена за завршување на СМС порака.

Воедно, Агенцијата верува дека симетрична цена за завршување на СМС порака во јавни мобилни комуникациски мрежи од **0,50 денари** ќе го одразува bottom-up LRIC + на разумно ефикасен оператор на пазарот, според податоците и состојбите на пазарот на мобилни комуникациски услуги за 2012 год.

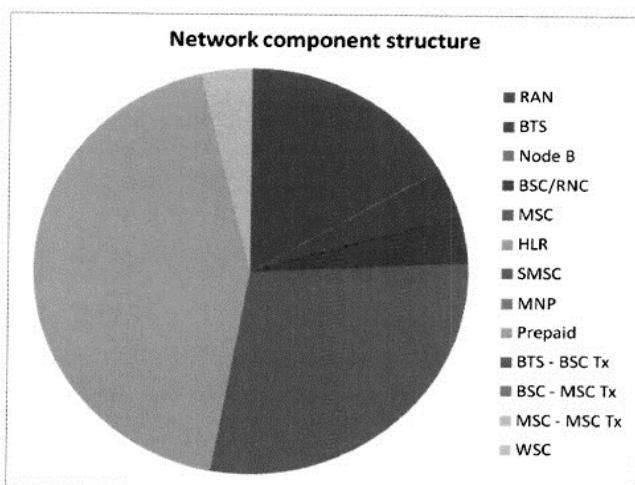
Структура на трошоците за услугата за завршување на СМС порака во мобилни мрежи по компоненти за секој оператор одделно е дадено во графиконите подолу:



Графикон 2: Структура на пресметаната цена за завршување на СМС порака по мрежни компоненти во мрежата на Т-Мобиле (Bottom up LRIC+ модел)



Графикон 3: Структура на пресметаната цена за завршување на СМС порака по мрежни компоненти во мрежата на ОХЕ (Bottom up LRIC+ модел)



Графикон 4: Структура на пресметаната цена за завршување на СМС порака по мрежни компоненти во мрежата на ВИП Оператор (Bottom up LRIC+ модел)

Агенцијата за електронски комуникации постојано ќе го следи развојот на пазарот и влијанието на предложените симетрични цени за завршување на СМС пораки во јавни мобилни комуникациски мрежи во РМ, и доколку Агенцијата констатира промена на пазарните околности истата го задржува правото да изврши ревизија на развиениот bottom-up LRIC модел како и на резултатите добиени врз негова основа.

Со почит,

Александар Коцевски

Влатко Спиркоски

Марјан Пејовски

Владимир Ристевски

Раководител на Сектор за Анализа на пазар

Марјан Пејовски

Скопје, 07.11.2013

Одобрил:

Шеф на Кабинет

Елизабета Двојакова

Директор
Роберт Орданоски

